

Transparentního Libereckého kraje si všímají i jeho obyvatelé – důkazem toho je také vítězství a bronz v anketě Otevřeno-Zavřeno

02. 10. 2013 12:24

Mezi letošní otevřené úřady patří Nové Město na Moravě, Nejvyšší správní soud a Liberecký kraj a obec Psáry. Naopak cenu Zavřeno si vysloužil za své obstrukce Magistrát hl. města Prahy, obec Šestajovice a Popůvky.

V kategorii **OTEVŘENO** Veřejnost ocenila **Krajský úřad Libereckého kraje** za zveřejňování smluv v registru smluv. Kategorie OTRVŘENO **3. cena - Liberecký kraj** – Jako první mezi kraji používá registr smluv, a dokazuje, že zveřejňování všech smluv stojí minimum času – desetitisícinu toho, co se na úřadě odpracuje.

ZVEŘEJŇOVAT DATA JE NORMÁLNÍ, OBSTRUKCE JE LUMPÁRNA.

To je výsledek 11. ročníku OTEVŘENO x ZAVŘENO.

Tisková zpráva Otevřená společnost, o.p.s., 1. 10. 2013

K Mezinárodnímu dni informací vyhlašuje Otevřená společnost, o.p.s. výsledky 11. ročníku soutěže OTEVŘENO x ZAVŘENO, která kultivuje principy demokratické společnosti prostřednictvím dobrých i špatných příkladů otevřenosti veřejné správy. Oceňuje největší „přátele“ a „nepřátele“ svobody informací a otevřenosti veřejné správy v České republice.

Vítěze vybrala odborná porota [\[1\]](#) z 82 nominací, které do letošního ročníku prošly přísným ověřením. V kategorii OTEVŘENO bylo zařazeno 26 nominací a 56 nominací v kategorii ZAVŘENO.

I v letošním roce udělujeme Zvláštní cenu, tentokrát za „úplnou změnu názoru“. Získal ji Úřad pro ochranu osobních údajů. V loňském roce totiž vyhrál v kategorii ZAVŘENO za překroucený výklad ochrany osobních údajů, jímž bránil zveřejňovat videozáznamy z jednání zastupitelstev. *“Předseda úřadu Igor Němec nás za negativní cenu hlasitě napadl, ale po prohraných soudních sporech úřad v tichosti změnil postoj a vydal opačnou metodiku. V ní převzal závěry naší analýzy^[2], kterou předtím odmítal. Je to pro nás inspirace, že lze věci měnit”* dodává Oldřich Kužílek.

Kategorie OTEVŘENO

Hlavní cena a 1. cena – Nové Město na Moravě – Pravděpodobně nejlepší rozklikávací rozpočet úřadu v ČR, který ukazuje, že i menší město může veřejnosti prezentovat své hospodaření precizně a zcela srozumitelně (**152 bodů^[3]**).

2. cena – Nejvyšší správní soud – Průlomový rozsudek NSS zpřístupnil informace o (ne)vymáhání uložených pokut (**145 bodů**).

3. cena – Liberecký kraj – Jako první mezi kraji používá registr smluv, a dokazuje, že zveřejňování všech smluv stojí minimum času – desetitisícinu toho, co se na úřadě odpracuje (**125 bodů**).

1. místo v kategorii OTEVŘENO – otevřená data – Psáry – Úřad průběžně zveřejňuje seznam vydaných faktur nad 20.000 Kč s metadaty (číslo, dodavatel, cena, kdo schválil), s proklikem na samotné faktury a související výběrová řízení a s vyhledáváním podle ceny, dodavatele, druhu zakázky a odpovědného úředníka (**165 bodů**).

Kategorie ZAVŘENO

Hlavní cena a 1.cena v v kategorii ZAVŘENO – přístup k informacím – Magistrát hl.m. Prahy – za mimořádně rozsáhlou systematickou obstrukci. Magistrát už 12x zopakoval administrativní ping-pong v kauze informací o odměnách vysokých úředníků (dodnes 844 dnů, 2,3 roku). Ačkoliv nadřízený orgán (MV) rozhodnutí vždy zrušil, vyslovil právní názor, že informace se mají poskytnout, a zoufale upozorňuje magistrát, že „jeho postoj i postup je neudržitelný, a že záměrným a trvajícím zásahem krátí žadatele na ústavně garantovaném právu“, magistrát zatvrzele vydává metodou „copy-paste“ stejná odmítnutí. (**127 bodů**).

1. cena v kategorii ZAVŘENO – účast na rozhodování – Popůvky – Obec zveřejňuje pozvánky

na zastupitelstvo pozdě, v rozporu se zákonem. Naposledy pouze na webu ve 21:37 hod. s termínem ráno – bydliště starosty v 7:00 (**111 bodů**).

1. cena v kategorii ZAVŘENO – svoboda projevu – Šestajovice – V periodiku opakovaně chybí alternativní názory. Nevyváženost, poškozování oponentů a zneužívání veřejných prostředků k sebepropagaci místostarosty a s ním spojených osob (**137 bodů**).

Cena VEŘEJNOSTI

Letos opět hlasovala i veřejnost o svou cenu. V hlasování o stejných nominacích, které byly zároveň předloženy odborné porotě, udělili občané 4117 hlasů.

V kategorii **OTEVŘENO** Veřejnost ocenila **Krajský úřad Libereckého kraje** za zveřejňování smluv v registru smluv. Nejvíce hlasů v kategorii Cena veřejnosti v kategorii **ZAVŘENO** získal **Cheb** – za to, že neprojednal veřejně prodej pozemků pro polyfunkční dům určenému zájemci.

Celé výsledné pořadí v obou kategoriích s podrobným popisem je zveřejněno na www.otevrete.cz.

[1] Porota: Adriana **Krnáčová**, manažerka, František **Korbel**, náměstek ministra spravedlnosti, Vladimír **Smejkal** – soudní znalec, Břetislav **Rychlík** – režisér, Daniela **Göttelová** – místostarostka Černošic a držitelka ceny Bílá lilie 2011, Hana **Marvanová**, právnička a bývalá politička, Ema **Sičáková Beblavá** – Transparency International SK, Slovensko, Petr **Kolman**, učitel správního práva na PF MU v Brně, Tomáš **Holenda**, informatik, Katastrální úřad Praha, Jaroslav **Winter**, prezident sdružení BMI březen měsíc internetu.

[2] Analýzu vypracoval O. Kužílek pro o.s. Oživení v r. 2012

[3] Z maximálního počtu 200 bodů.

Transparentnost, otevřenost, z nich plynoucí úspory a možnost veřejné kontroly. To byly hlavní cíle, se kterými byla v prosinci 2012 vytvořena krajská koalice. Ani ne rok od ustavujícího krajského zastupitelstva lze říci, že většina zásadních opatření již byla přijata, a funguje. Pár posledních na svou realizaci čeká. Vítězství v anketě Otevřeno-Zavřeno, kterou

pořádá projekt otevrtete.cz, je důkazem toho, že změnit zběhnutý systém lze, a to poměrně rychle – a především toho, že obyvatelé kraje si této změny všimli a oceňují ji. Stačí dobrá vůle, trocha tlaku a zdravý selský rozum. Netřeba potom složitých systémů, ani vymýšlení nového – protože většina již byla vymyšlena a funguje. Jen je třeba se podle toho řídit.

„Když jsme v prosinci 2012 byli zvoleni, slibovali jsme otevřít Krajský úřad i jednání politiků široké veřejnosti tak, aby nás mohla kontrolovat. Nezdržovali jsme se vymýšlením rozsáhlých systémů, ale přijímali jsme postupně opatření podle jejich významu a možnosti proveditelnosti. Ocenění v anketě Otevřeno–Zavřeno potvrzuje nejen to, že jsme šli správnou cestou, ale především to, že si této změny lidé všimli a kvitují ji. A to je ze všeho nejdůležitější,“ říká Martin Půta, hejtmán Libereckého kraje. Právě přijetí transparentní politiky občany za standardní je podle něj zásadním momentem pro budoucnost.

„Obyvatelé kraje zjistili, že to jde a že transparentní politika má zásadní dopad na správu jejich věcí a peněz. Do budoucna již nebudou chtít takový přístup měnit – ani ne za rok se podařilo změnit myšlení nejen politiků, ale také lidí. To zaručuje pozitivní budoucnost, jak doufám, nejen v Libereckém kraji,“ hodnotí liberecký hejtmán.

Ačkoli transparentní politika na kraji nebyla přijímána v rámci „systematické koncepce“, nejednalo se ani o nahodilé kroky, ale o výsledek jasné strategie – transparentní znamená efektivní a levné, s minimalizací rizika korupce a klientelismu.

„Nechtěli jsme se zdržovat nejprve různými analýzami a následně tvorbou koncepce. Věděli jsme a znali problémy kraje v této oblasti, a chtěli jsme co nejrychleji přijmout taková opatření, která fungovala již dávno například na obcích a městech, jež jsme dříve spravovali,“ popisuje Martin Půta.

Zásadní změny nastaly především v resortu ekonomiky.

„Rád bych ocenil práci pana náměstka Marka Pietera i všech jeho spolupracovníků. Tempo, se kterým zaváděli úpravy, bylo skutečně příkladné,“ poukazuje hejtmán Půta.

Právě díky zásadním úpravám pravidel v rámci ekonomického oddělení se podařilo za 10 měsíců krajské vlády ušetřit desítky milionů korun. Podobně zodpovědně se ale chovaly také další resorty.

„A právě tyto uspořené peníze jsou důkazem toho, že zodpovědná transparentní politika má smysl – protože díky ní můžete opravit více komunikací, škol či školek, či podpořit nejrůznější aktivity pro rozvoj kraje,“ zdůrazňuje Půta.

Navíc se podařilo do krajského dění více zapojit i samotné občany. Zveřejňování dokumentů, on-line zastupitelstva, přímá komunikace s občany z celého kraje – díky tomu vidíme vzrůstající zájem o celý úřad. Lidé si více uvědomují jeho význam, dopad na jejich běžný život, obracejí se na něj. *„Mám pocit, že například lidé, s kterými jsem hovořil, poprvé za existenci krajů získávají jasnější představu o tom, proč vznikly a co je jejich úkolem. To je nezbytný prvek v rámci vzájemné spolupráce a symbiózy kraje a jeho občanů,“ zdůrazňuje Půta.*

Jak dodává, lidé také vidí, jaké úspory může otevřenost v jednání politiků přinést a co může

změnit. Podle něj ale nyní nelze v této snaze zůstat stát.

„Je stále ještě mnoho práce před námi, a jak věřím, až se nám podaří implementovat i zbývající část transparentní politiky kraje, pokusíme se jeho rozhodování ještě více přiblížit občanům. Naším cílem je výraznější přímý podíl občanů na rozhodování a správě kraje po vzoru švýcarského systému,“ uzavírá hejtman Půta.